

[Lone Dybkjær.]

bliver afgørende i vores diskussion, at vi får koblet spørgsmålet om det teoretiske og det praktiske sammen og ikke blot mener, at vi kan klare os med, at vi laver nogle praktiske erhvervskompetencegivende uddannelser.

Gerda Møller (KF):

Allerede i april 1974 under den store planlægningsdebat slog vi fra det konservative folkeparti fast som vort synspunkt, at regering og folketing i langt højere grad, end tilfældet var på det tidspunkt, måtte påtage sig ansvaret for såvel struktur som indhold i uddannelserne, og at det derfor hastede med at få fastlagt de politiske hovedretningslinjer, som disse uddannelser skulle udvikle sig på grundlag af, både med hensyn til behovet, til struktur og til niveauet. Derfor kan vi kun beklage, at der skulle gå mere end 1 år, før vi har kunnet fortsætte denne debat om de længerevarende uddannelser.

Vi står ikke fremmed over for tanken om en eller anden form for adgangsbegrænsning til disse uddannelser, men vi ønsker ikke at overlade til undervisningsministeren på egen hånd at arbejde videre med sine vidtgående planer om planlægning og adgangsbegrænsning. Vi er af den opfattelse, at spørgsmålet om adgangsbegrænsning for at søge at forhindre overproduktion af kandidater, er et spørgsmål af så principiel rækkevidde ud fra såvel uddannelsesmæssige som finansielle synspunkter, at vi ikke mener, at den bør gennemføres på baggrund af drøftelser i et lukket udvalg, men må diskuteres i folketinget. Det er altså det, der sker i dag, og det er vi tilfredse med.

Helst så vi en fri adgang til de længerevarende videregående uddannelser, og vi tror i og for sig også, at udbud og efterspørgsel på lang sigt ville kunne tilpasse sig, det har vi jo set tidligere. Men lige nu står vi altså i en situation, hvor samfundet ikke kan sætte ubegrænsede ressourcer ind på uddannelse, og samtidig står vi jo med problemet at finde relevant beskæftigelse efter uddannelsens afslutning til alle kandidater og må altså regne med en langt større akademikerarbejdsløshed end den, vi kender i dag.

Det er på den baggrund, det konservative folkeparti har erklæret sig rede til at drøfte de retningslinjer for planlægningen af disse uddannelser, som undervisningsministeren

lagde frem på mødet i slutningen af september måned på Marienborg. Men vi har naturligvis vort eget syn på, hvorledes en eventuel adgangsbegrænsning skal iværksættes, og jeg vil da godt med det samme sige, at vi under ingen omstændigheder kan gå med til at forringe den videregående uddannelse, hvad vi frygter vil ske, hvis socialdemokratiet får alle de planer igennem, som ministeren afslørede her fra talerstolen i dag. Nu skal gymnasiet tilsyneladende altså også ødelægges — når jeg siger „også“, er det fordi jeg mener, at vi er godt i gang med at ødelægge folkeskolen.

Efter vor mening skal følgende elementer indgå: eksamen fra den afgivende institution, opnået resultat i relevante fag og også gerne erhvervs erfaring. Derimod kan vi ikke gå ind for hverken køns- eller egenskriterier og heller ikke for lodtrækning, hvis det skulle komme på tale. Vi ønsker en stopprøve på et så tidligt tidspunkt som muligt i uddannelsesforløbet, f. eks. inden for det første år, fordi vi mener, at en sådan studie-relevant prøve er nødvendig til afgørelse af studieegnetheden.

Med hensyn til uddannelsernes struktur har det konservative folkeparti igennem mange år haft den opfattelse, at universitetsuddannelserne er alt for lange, og at en ret stor del af de færdiguddannede derfor er overkvalificerede til deres job. Vi kan derfor selvsagt gå ind for både større smidighed i uddannelserne, kortere studietider og mulighed for at forlade uddannelserne på flere trin. Så kunne vi til gengæld også ønske, at ministeren hurtigst muligt fik gjort noget ud af det, så vort uddannelsessystem ikke vedblivende skal være indrettet på, at alle behøver at skulle gå igennem et uddannelsesforløb på 6-8 år, men kan komme til at gå ud på et tidligere trin i uddannelsen med en kompetencegivende eksamen, afpasset efter de krav, samfundet stiller til specialviden, men som samtidig kvalificerer til fortsat videreuddannelse.

Det kræver naturligvis, at vi kan få afklaret behovet for højtuddannet arbejdskraft inden for den private sektor, og hvilke krav man fra den side stiller til uddannelsernes struktur og indhold. Allerede den tidligere undervisningsminister, fru Tove Nielsen, gav udtryk for, at dialogen mellem universiteterne og det private erhvervsliv havde